

Slovo k povzbuzení na neděli 20. února 2022, na 7. neděli v mezidobí – C
Biblická čtení: 1Sam 26,2nn; Ž 103; 1Kor 15,45-49; Lk 6,27-38

Milé sestry, milí bratři,

minulou neděli se před námi v evangelijním úryvku otevřela Ježíšova **Řeč na rovině**, jak nám ji zaznamenal evangelista Lukáš. Pravděpodobně se jedná jen o **jiné zaznamenání** týchž Ježíšových slov, která z Matoušova evangelia známe **jako Horské kázání**. Každý z evangelistů tak – Lukáš i Matouš – zachytil ve svém sepsání jiné z akcentů jedné a samé Kristovy řeči, a my tak můžeme mnohem více čerpat z jejího **bohatství**...

Lukáš na čtvero blahoslavenství a čtvero běda (mající onu téměř konstatující podobu: prostě takto tomu tak je) navazuje **Kristovými slovy o lásce k nepřátelům**; to je právě úryvek, který jsme dnes slyšeli. Má v zásadě **dvě** části. Nejprve jakousi **sekvenci apelů** k lásce («milujte své nepřátele, dobře číňte těm, kdo vás nenávidí» atd.) končící „zlatým pravidlem“ («jak chcete, aby lidé dělali vám, tak i vy dělejte jim») a pak **odůvodnění, proč** mají Ježíšovi učedníci milovat všechny lidi včetně nepřátel: protože takto milosrdně **miluje Bůh** («bud'te milosrdní, jako je milosrdný váš Otec»).

Výzva k lásce ke všem lidem včetně lásky k **nepřátelům** je bezpochyby nejznámějším, nejdůležitějším a také **nejkrásnějším apelem** celého křesťanství. **Řeč na rovině** v Lukášově podání zaznívá **předně** těm z Ježíšových učedníků a učednic, kteří se pro svou víru (nebo i z jiného důvodu) ocitnou v nějakém **protivenství** či **pronásledování**. Tím je **rozměr lásky k nepřátelům** podtržen snad **nejvýrazněji** z celého evangelia: **Právě tehdy**, kdy nás někdo nenávidí, nepřijímá, proklíná, okrádá, ubližuje nám, bije nás či jen nás o něco (třeba i nehorázně a neomaleně) prosí, (právě tehdy) bychom měli **zvláště milovat**, a to i své agresory. Právě tehdy se naše láska může osvědčit jako **skutečná láska**, ukázat se, zda jí skutečně je. Neboť **láska není** jen jejím **opětováním**. Opravdová láska je nejprve **dáváním** lásky, i bez opětování, i bez přijetí, i tehdy, když se nám nedaří, i těm, kteří si ji zdánlivě nezaslouží. Taková je totiž **láska Boží**, takový je **kříž Pána Ježíše**, takové je tajemné vítězství Božího dobra nad zlem, nad hříchem. Proto **jen dobrem** lze skutečně **přemáhat**, reálně **eliminovat zlo**, vykořeňovat mravní zlo ze světa, zakončit řetězec jeho předávání, dostávat je pryč ze světa lidí.

Toto (jako jeden za všechny) geniálně a jedinečně na konci středověku vystihl přeci **Petr Chelčický**. Z hrůzy nad brutálními násilnostmi radikálních husitů usilujících tímto způsobem o reformu mnohého zkaženého ve středověké církvi (reagujících na inkvizici, zneužití moci a bohatství a mnoho dalšího) tento drobný jihočeský vzdělaný a zbožný šlechtic ve svých spisech překrásně podtrhl právě **evangelijní apel neodporovat zlému**, přinejmenším **ne zlem**. Tezi, která se stala tak drahou následně vzniknuvší Jednotě bratrské. **Tezi**, která vychází jednoznačně a bez jakékoli pochyby **z evangelia** a která by měla být **drahá úplně všem křesťanům**, včetně nás **katolíků**, úplně **všem lidem** dobré (Boží) vůle, a to **všech dob**.

V době tak složitě a nepřehledné, jako je doba **dnešní**, v čase, kdy mnohde na světě se **válčí** anebo **válka hrozí**, a to třeba i obrovská, je opravdu třeba **evangelijní apel slyšet**. A to i pro konflikty, do nichž se dostáváme my sami, pro mikrosvět, jehož jsme součástí: **Zlo se principiálně (a nakonec i prakticky) může přemoci jen a jedině dobrem**. Což je pravda navýsost teologická, vyplývající ze skutečnosti, jaký je Bůh a co znamená kříž Pána Ježíše.

Navíc jen tehdy, bude-li nám evangelijní princip **nepřemáhat zlo zlem** jasný a vlastní, budeme snad schopnější správně odhadnout, kdy přeci jen do nějakého konfliktu vstoupit bohužel musíme, třeba i s použitím nějaké síly nezbytně nutné. Ne že by tehdy princip neodporovat zlu přestal platit, ale v porušeném světě ho zatím není možné asi bezezbytku aplikovat.

Nicméně **ve většině případů a vždy jako životní postoj ano**, proto je třeba se o to stále snažit. I kdybychom se totiž stokrát „spálili“ a naše dobrota v tomto světě vyšla nadarmo, pro

stoprvní případ, kdy dobro zlo konečně nějak přemůže, **to stojí za to**. Navíc z pohledu Boha a věčnosti se žádné dobro odpovídající na zlo nemůže ztratit; **každé dobro**, zvláště reagující na zlo, vždy nějak **umocňuje Boží přítomnost na zemi**.

Že přemáhat zlo dobrem je i **v praxi možné**, krásně ukazuje starozákonní svědectví v dnešním čtení prvním. Máme před sebou mladého **David**, který se již několikrát osvědčil v Saulových službách, počínaje záchranou před Goliášem. Král však na něj stále více žárlí, strojí mu úklady, pronásleduje ho, chce se ho zbavit. David – i díky Jonatánově pomoci – unikne z Jeruzaléma a jednou v noci spolu s jedním ze svých věrných vnikne do Saulova tábora. Mohlo by se zdát, že sám Bůh mu dal pronásledovatele do rukou, tak danou situaci interpretuje také Ašišaj: «Dnes vydal Bůh tvého nepřítele do tvé ruky». David však Saula ušetří, nevyužije příležitost, aby ho zabil, nejedná stejným způsobem. A zprvu to nepomůže, král dál Davida pronásleduje. Později se dokonce stane ještě jednou něco podobného; Saul si odejde ulevit do jeskyně, kde je zrovna skryt David se svou družinou. Ani tehdy David nevztáhne ruku na svého pronásledovatele. A teprve tento již tolikátý projev Davidova neodplácení zla zlem ale dobrem, Davidova milosrdenství přinese své ovoce; tvrdý Saul se nakonec rozpláče lítostí a na Davida již nevztáhne ruku. Ten se následně stane nejenom králem po Saulovi nad Judou i Izraelem, ale pro všechny generace biblickým **ztělesněním pravdy**, že je opravdu možné **neodplácet zlo zlem**, **odpouštět** je, vzepřít se zlu **dobrem**, s Boží pomocí.

Milé sestry, milí bratři, je opravdu dobré, k přežití lidstva nutné a evangelijní **neodporovat zlu**; někdy dokonce vůbec, ale nikdy **ne zlem**, nýbrž – je-li to jen trochu možné (což ve většině případů je) – jedině **dobrem**. Aktivně i pasivně. Což platí zvláště **tehdy**, jsme-li sami v úzkých, jeli nám samotným křivděno, je-li nám činěno zle, jsme-li okrádání anebo jsme třeba i pro dobro pronásledováni.

Naší skutečnou **záštitou**, skutečnou záštitou každého člověka by měla být **Boží dobrota**, ne nic menšího; **Boží dobrota** jako zdroj a důvod veškeré lidské snahy o dobro, jako útěcha a jistota člověka dobré vůle. A kéž i dobrý **David** je nám příkladem, **že to jde**, s Boží pomocí...